

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

962

Vragen van het lid **Duyvendak** (GroenLinks) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen*. (Ingezonden 1 maart 2007)

1 Heeft u de artikelen «Stemmen blijft «linke soep» met software van kleine monopolist» en «Drie man zijn monopolist tegen wil en dank»?¹

2 Is het waar dat de Kiesraad heeft geconcludeerd dat zonder de hulp van het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen geen verkiezingen kunnen worden georganiseerd? Zo ja, deelt u de mening van de Kiesraad? Wat is uw oordeel over deze situatie? Is in deze situatie sprake van een monopoliepositie van het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen? Bent u bereid maatregelen te treffen om deze situatie tegen te gaan?

3 Is het waar dat het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen heeft bedreigd alle activiteiten te staken indien vertegenwoordigers van de stichting «Wij vertrouwen stemcomputers niet» plaats zouden nemen in de onafhankelijke commissie die

onderzoek verricht naar het verkiezingsproces? Wanneer bent u hiervan op de hoogte gesteld? Welke actie is hierop vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties genomen?

4 Is het waar dat het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen het overnemen van zijn aandelen tegen een redelijke prijs als voorwaarde heeft gesteld voor medewerking aan de voorbereiding van de Provinciale Statenverkiezing op 7 maart 2007? Zo ja, wat is uw oordeel over deze situatie? Welke actie is hierop vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties genomen?

¹ NRC Handelsblad, 28 februari 2007.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). (Ontvangen 13 maart 2007)

1 Ja.

2 en 4 De toenmalige minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, de heer Nicolai, heeft geconstateerd dat het huidige verkiezingsproces een aantal kwetsbaarheden kent, waarvan de afhankelijkheid van de leveranciers van stemmachines en bijbehorende

programmatuur er een is. Ook de Kiesraad heeft in het verleden kwetsbaarheden onderkend. Vanwege de geconstateerde kwetsbaarheden is in goed overleg met de Tweede Kamer besloten dat het verkiezingsproces in de toekomst anders moet worden ingericht ook ten aanzien van de verhouding tussen de overheid en de markt. De commissie Inrichting Verkiezingsproces onder leiding van de heer Korthals Altes zal het kabinet hierover gaan adviseren. De commissie zal voor 1 oktober 2007 haar advies uitbrengen. De besluitvorming, zoals die zich in het verleden feitelijk heeft voorgedaan wordt onderzocht door de commissie Besluitvorming Stemmachines. Deze commissie, bestaande uit de heren Hermans en Van Twist zal, zo is in het algemeen overleg van 8 februari 2007 met de Tweede Kamer afgesproken, de besluitvorming tot en met de verkiezing van 7 maart 2007 onderzoeken. De contacten tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Kiesraad en het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen, ook over de suggesties van «Groenendaal» om het bedrijf te laten overnemen, maken daar deel van uit. De commissie zal op 2 april 2007 het eindrapport aan mij overhandigen. Wat betreft de voorbereidingen van de verkiezing van 7 maart 2007 is de situatie als volgt: alle stemmachines

zijn geprepareerd en gecontroleerd. De stemgeheugens die gebruikt worden bij de verkiezing zijn reeds enkele weken geleden door de gemeenten geprogrammeerd met behulp van de programmatuur van het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen. Op 22 en 23 februari 2007 heeft de test, uitgevoerd door een extern bureau, plaatsgevonden van de stemmachines met de geprogrammeerde stemgeheugens. Deze test heeft de voormalige minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties aangekondigd in zijn brief van 2 februari 2007 (TK 2006–2007, 30 800 VII, nr. 36). De test is positief verlopen (in die zin dat er geen fouten zijn aangetroffen).

3

Bij de samenstelling van de commissie Inrichting Verkiezingsproces heeft uitsluitend het aspect van deskundigheid van de aangezochte leden meegewogen. Op geen enkele wijze is daarbij rekening gehouden met opvattingen van het bedrijf Groenendaal Bureau voor Verkiezingsuitslagen.

Overigens hebben vertegenwoordigers van de stichting «Wij vertrouwen stemcomputers niet» reeds voordat de commissie is gevormd aangegeven geen zitting te willen hebben in de commissie. De stichting gaf er de voorkeur aan om de commissie te voorzien van informatie.

Dat laatste is inmiddels ook gebeurd. Vertegenwoordigers van de stichting «Wij vertrouwen stemcomputers niet» hebben op 18 januari 2007 een gesprek gevoerd met een delegatie van de commissie Inrichting Verkiezingsproces.